

Mediawijsheid: hoe bescherm je je kind online?

Sexting, cyberpesten, nepnieuws, gevaarlijke challenges die viraal gaan en zelfs misbruik: soms zou je het liefst alle internet en sociale media het raam uitgooien. Hoe zorg je dat je kind online veilig is? Het sleutelwoord blijkt: praten.

Ronald Lukken, ICT expert bij RSE Telecom & ICT, het bedrijf dat SOOOG begeleidt bij de inrichting van de digitale omgeving van SOOOG, trok er onlangs over aan de bel. Hij is zelf geen expert in mediawijsheid benadrukt hij. Maar vanuit zijn werk als IT-consultant én als vader vindt hij het belangrijk te waarschuwen voor de gevaren van internet en sociale media.

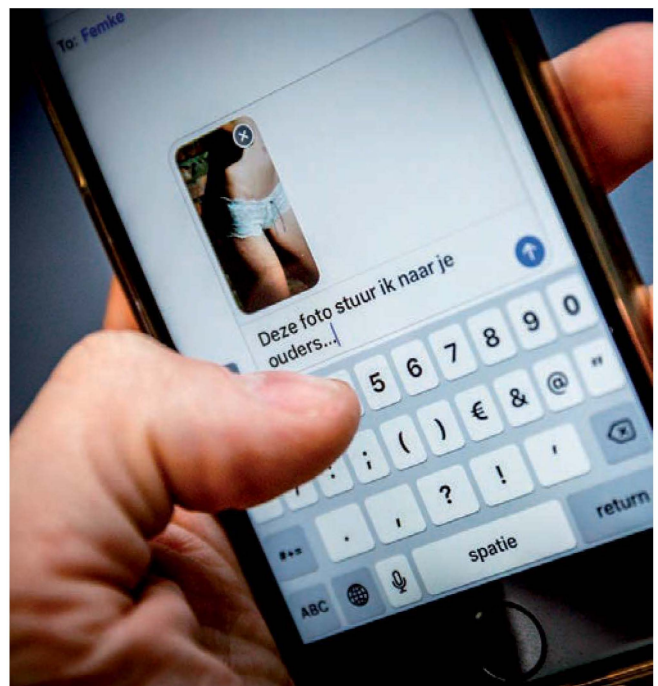
Natuurlijk weten we daar allemaal van: je hoort 'de enge verhalen' om de haverklap. Toch wordt er in Nederland nog weinig gedaan aan mediawijsheid, vindt Ronald. "Als IT-consultant moet ik zorgen dat de 'eindgebruiker' van ons product niet geraakt wordt door een hacker, of foute software. Maar wie doet dat voor onze kinderen? Zij zijn nieuwsgierig en naïef: een gemakkelijke online prooi, en zij krijgen op bijvoorbeeld sociale media, die zo verschrikkelijk mooi lijken, ook te maken met gemene mensen die iets van hen willen. Ik denk dat je aan de wortel moet beginnen: op de basisschool. Zodra kinderen een telefoon krijgen begint het. TikTok, Snapchat, WhatsApp, Youtube, Instagram en Facebook... Het lijkt allemaal heel onschuldig, maar je geeft je ge-

vens weg en daar kan heel gemakkelijk misbruik van worden gemaakt. Ik denk dat het goed is dat scholen hierover nadenken."

IDENTITEIT BESCHERMEN

Het is Ronalds werk om mensen te adviseren over hun online bezigheden: geef nooit je wachtwoorden weg, klik niet op rare linkjes, dubbelcheck altijd je mails en schakel multifactorauthenticatie (waarmee je een account op meerdere manieren beveiligt) in. Ronald: "Sommige mensen vinden dat laatste niet nodig. 'Ik ben toch maar één persoon, zeggen ze dan. Ik heb geen belangrijke data.' Maar het gaat erom wat ze met je identiteit kunnen doen. En dat geldt ook voor kinderen. Zorg dat op elk account multifactorauthenticatie staat. Als iemand de identiteit van jouw kind aanneemt en bijvoorbeeld overal gekke dingen gaat posten kan dat vergaande gevolgen hebben".

Nieuwsgierigheid, dat is waar misbruik van wordt gemaakt, zegt Ronald. Wat je als ouder moet doen om je kind te beschermen, vraagt hij zichzelf ook af. "Vroeger was het genoeg om je kind te waarschuwen nooit met een vreemde mee te gaan. Dat is nu zoveel uitgebreider. Niet met een vreemde chatten, geen verkeerde mailtjes openen. Het is veel ongrijpbaarder. Je ziet niet wat ze doen en wat ze zien. Zo'n chokechallenge bijvoorbeeld, waardoor kinderen zijn overleden. Je hebt geen idee dat zoiets viral gaat en ineens breekt de ellende uit."

‘Kinderen zijn nieuwsgierig en naïef: een gemakkelijke online prooi’

ALLEEN WAARSCHUWEN IS NIET GENOEG

Natuurlijk is het niet de bedoeling mensen – groot of klein – bang te maken. Internet heeft zoveel mooie kanten en is niet meer weg te denken uit onze samenleving. Maar, vindt Ronald, het is belangrijk dat ouders en leerkrachten zich bewust zijn van het onlinenegedrag van kinderen en ze daarin begeleiden. Wat hem tegenstaat aan veel ‘mediawijsheidlessen’ is dat er alleen waarschuwingen vanuit gaan. “Ik ben geen leraar dus ik weet niet hoe het wél moet, maar alleen waarschuwen is volgens mij niet genoeg.”

Daar zijn verschillende instanties – waaronder GGD Groningen – het mee eens. ‘Praat vooral met kinderen en kijk eens samen naar filmpjes op bijvoorbeeld TikTok. Spreek af dat ze nooit ingaan op berichten of uitnodigingen van vreemden, maar maak er ook iets leuks van, samen. Hoe meer je bespreekbaar maakt, des te groter de kans dat je kind naar je toe komt als er online wel eens iets vervelends gebeurt.’

Eenzelfde boodschap heeft ook mediawijsheid.nl. Praten, dat is de sleutel. Het liefst met een positieve insteek, door oprechte interesse te tonen. Ga bijvoorbeeld eens samen gamen of bekijk samen die grappige filmpjes op SnapChat of TikTok. En vraag je kind te laten zien wat het online allemaal al weet en kan. Dan kom je er ook achter waar hij of zij misschien nog begeleiding nodig heeft. Nog een tip: wordt ‘vrienden’ op sociale media. Zo blijf je betrokken en is je kind eraan gewend dat jij ook deel uitmaakt van zijn of haar online wereld.

TIPS VOOR OUDERS

- De NTR biedt een gratis online cursus Mediaopvoeding, gegeven door mediacoach Anja Plevier, in de vorm van 10 filmpjes. Zeker de moeite waard. De cursus is te vinden op maxvandaag.nl, door in de zoekbalk mediaopvoeding te typen. De cursus duurt een half uur en je krijgt er zelfs een certificaat voor.
- Op mediamatties.nl kun je samen met je kind (tussen de 10 en 12 jaar) een quiz doen om erachter te komen in hoeverre jullie het eens zijn over gamen, sociale media en internet en welke verschillen er zijn. Je speelt met z'n tweeën, maar allebei op een eigen scherm. De quiz duurt ongeveer 20 minuten.
- Met de quiz van het Nederlands Jeugdinstituut (op nji.nl) kun je testen hoe mediawijs je als ouder zelf bent.
- Op HoeZoMediawijs.nl kunnen kinderen en jongeren vanaf 10 jaar zelfstandig aan de slag met mediawijze thema's. De website helpt hen op een positieve manier om te gaan met internet, mobieltjes en (sociale) media.

